

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

[Pismo Wydziału Towarzystwa nauczycieli Uzupełniających szkół przemysłowych i zawodowych Polskich na Śląsku Cieszyńskim do Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego z projektem utworzenia osobnego referatu dla uzupełniających szkół przemysłowych i narodowych, Orłowa, 05.01.1919]

Liczba stron oryginału

2

Liczba plików skanów

3

Liczba plików publikacji

3

Sygnatura/numer zespołu

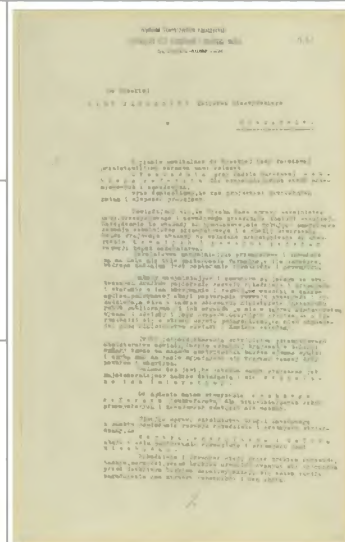
TR 015.053

Data wydania oryginału

1919

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

**NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY**

KULTURA+

Do Wysokiej

R A D Y N A R O D O W E J Księstwa Cieszyńskiego

w

Cieszynie.

W piśmie powitalnem do Wysokiej Rady Narodowej przedstawiliśmy zarazem nasz wniosek utworzenia przy Radzie Narodowej osobnego referatu dla uzupełniających szkół przemysłowych i zawodowych, oraz donieśliśmy, że nad projektami potrzebnych zmian i ulepszeń pracujemy.

Dowiadujemy się, że Wysoka Rada sprawy szkolnictwa uzup. przemysłowego i zawodowego przekazała Komisji szkolnej. Zarządzenie to uważamy za tymczasowe, nie rokujące pomyślnego rozwoju szkolnictwa przemysłowego i z chwilą utworzenia Rządu krajowego uważamy za wskazane przystąpienie do utworzenia trwałych i pewnych podstaw rozwoju tegoż szkolnictwa.

Szkolnictwo uzupełniające przemysłowe i zawodowe ma na celu nie tyle kształcenie formalne, o ile zawodowe, którego zadaniem jest popieranie rękodzieła i przemysłu.

Szkoły uzupełniające i zawodowe są jednym ze skutecznych środków popierania rozwoju rękodzieła i przemysłu i staranie o ich utrzymanie i rozwój, ~~co~~ wchodzi w zakres ogólnopństwowej akcji popierania rozwoju przemysłu i rękodzieła, a więc w zakres odnośnych Ministerstw /przemysłu i robót publicznych /i ich organów, a nie w zakres Ministerstwa wyznań i oświaty i jego organów. Oczywiście przytem, że o ile rozchodzi się o stronę czysto pedagogiczną, ma mieć odpowiedni głos Ministerstwo oświaty / Komisya szkolna /.

Próby podporządkowania szkolnictwa przemysłowego Ministerstwu oświaty /Radzie szkolnej krajowej /w Galicji wydały tamże za czasów austriackich bardzo ujemne wyniki i chyba nam na razie wypadałoby się trzymać raczej dróg pewnych i utartych.

Ważnem też jest, by szkołom samym przyznano jak najobszerniejszy zakres działania i nie krępowano ich inicjatyw.

Od ządania zatem utworzenia osobnego referatu /subreferatu/ dla uzupełniających szkół przemysłowych i zawodowych odstąpić nie możemy.

Ujmując sprawę szkolnictwa uzup. i zawodowego z punktu popierania rozwoju rękodzieła i przemysłu stwierdzamy, że

szybka, energiczna i celowa akcja w celu popierania rękodzieła i przemysłu jest niezbędna.

Rękodzieło i przemysł stoją przed brakiem surowców, maszyn, narzędzi, przed brakiem ukwalifikowanych sił roboczych przed dotkliwym brakiem ucni; wywołują się zatem zawile zagadnienia cen zarobku robotników i cen zbytu.

Brak organizacyi zakupna surowców, maszyn i narzędzi, brak organizacyi kredytu, organizacyi przetwórczych i sprzedażnych.

Również strona moralna sił robotniczych ucierpiała wiele i wymaga zwrócenia bacznej uwagi.

Cechy w rękach obcych częstokroć dla nas wrogich, stowarzyszenia zawodowe unieruchomione, izba handlowa nie czynna, cały szereg szkół jeszcze nie przyjętych. Instytut dla popierania rękodzieł i przemysłu nie czynny.

Szkół, ognisk młodzieży przemysłowej za mało, czasopism zawodowych i bibliotek prawie że niema; potrzeba zorganizować i zreorganizować cały szereg szkół.

C cały ten całokształt spraw należy ująć i r o z - p o c z ę ć p l a n o w ą a k c y ę popierania rozwoju rękodzieł i przemysłu.

W tym celu należy przy Rządzie krajowym stworzyć o s o b n y R e f e r a t p r z e m y s ł o w y, r o z p a - d a j ą c y s i ę n a s z e r e g p o t r z e b n y c h s u b r e f e r a t ó w i p r z e k a z a ć m u t ą a k c y ę .

Referat ten objąłby dotychczasowe agendy ministerstwa handlu i przemysłu, robót publicznych i ich organów wykonawczych, a może także agendy izby handlowej i przemysłowej na razie lub też część tych agend.

Jednym z takich referatów /subreferatów/ powinien być referat szkolno-przemysłowy. Objąłby on uzupełnienie szkół przemysłowych i zawodowych, ogniska młodzieży przemysłowej, kursa dla dalszego kształcenia nauczycieli tychże szkół, kursa czeladnicze i majsterskie, sprawę dostarczania dorostu/terminatorów/; sprawy egzaminów uczniowskich, czeladniczych i majsterskich; sprawy czasopism zawodowych, wystaw, muzeów i bibliotek zawodowych.

Na razie subreferentowi temu można by też powierzyć sprawy cechowe i organizacyi zawodowych.

Oczywista, że co do strony pedagogicznej subreferat ten musiałby pozostawać w ścisłym porozumieniu z Komisją szkolną.

Sprawa potrzebnego personelu nie natrafi na trudności. Wszakże już przed wojną pośród niesłychanie trudnych warunków znaleźli się ludzie, którzy na tem polu na własną rękę samodzielnie ze skutkiem pracowali. Należałoby ich powołać. Mają oni też potrzebną kwalifikacyę zawodową, ukończywszy dłuższe kursa przemysłowe czy szkoły zawodowe i nabywszy doświadczenia pośród wieloletniej pracy na Śląsku na tem polu.

Towarzystwo nauczycieli uzupełniających szkół przemysłowych i zawodowych uprasza ponadto, by przed wydaniem ważniejszych rozporządzeń w sprawach objętych niniejszym memoriałem zasięgnięto jego opinii.

Byłoby też pożytecznem, by Towarzystwo było zastępowane w Wys. Radzie Narodowej chociażby jednym członkiem z głosem doradczym.---

W O r k o w e j , dnia 5. stycznia 1919.

Augusta Chylińska
członek Wydziału.

Maryśta Wójcik
prezes Towarzystwa.